

คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

(พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ฉบับสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

(Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization))

คำนำ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ

สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘) โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษา เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของ สมศ. ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาของการจัดตั้ง สมศ. โดยนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) เป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกและการประเมินซ้ำสำหรับสถานศึกษาในรอบสามนี้ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เท่านั้น

(ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๕
บทที่ ๑ การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๗
๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมิน	๗
๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือการประเมิน	๘
๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก	๘
บทที่ ๒ คำอธิบายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๑๐
๒.๑ แนวคิดและทิศทาง	๑๐
๒.๒ หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้	๑๐
๒.๓ หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้	๑๑
๒.๔ การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้	๑๓
๒.๕ ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณา	๑๔
๒.๖ รูปแบบการประเมิน	๑๔
๒.๗ รายละเอียดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๑๔
บทที่ ๓ การรับรองมาตรฐาน	๗๑
๓.๑ การรับรองมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗๑
๓.๒ การประเมินตามโครงการ “๑ ช่วย ๙”	๗๒
๓.๓ เงื่อนไขและกรอบระยะเวลาในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	๗๔
บทที่ ๔ กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก	๗๖
๔.๑ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก	๗๖
๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๗
๔.๓ ขั้นตอนการประเมิน	๗๘
๔.๔ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก	๘๑
๔.๕ การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา	๘๑
ภาคผนวก	๘๒
ภาคผนวก ก พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓	๘๓
ภาคผนวก ข กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓	๘๕
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เพื่อแสดงความเชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษา	๘๗
ภาคผนวก ง กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)	๘๙
ภาคผนวก จ ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)	๙๙

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก ฉ ขีดจำกัดล่าง	๑๐๐
ภาคผนวก ช เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ	๑๐๑
ภาคผนวก ซ รายชื่อคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๐๒
ภาคผนวก ฌ คณะผู้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา	๑๐๕
ภาคผนวก ฎ คณะผู้จัดทำ	๑๐๖

บทนำ

ตามหมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘) และประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) เสร็จสิ้นไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ซึ่งยังคงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๓ ที่ได้ระบุว่าการประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมาย และหลักการ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๒. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
๓. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
๔. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
๖. คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ทั้งนี้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
๒. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา
๓. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๔. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. ได้กำหนดตัวบ่งชี้ จำนวน ๑๒ ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๔ มาตรฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน ๘ ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้

บทที่ ๑

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ทั่วไป

- ๑) เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินพันธกิจด้านต่างๆ
- ๒) เพื่อกระตุ้นเตือนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
- ๓) เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- ๔) เพื่อรายงานระดับคุณภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- ๑) เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา กรอบแนวทาง และวิธีการที่ สมศ. กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
- ๒) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ รวมทั้งผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและการขึ้นนำสังคมของสถานศึกษาตามนโยบายของภาครัฐ
- ๓) เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ
- ๔) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
- ๕) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีทิศทางที่สอดคล้องกันในการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประเมินคุณภาพภายใน

๖) เพื่อสร้างความร่วมมือและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพร่วมกัน

๗) เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) การบริหารจัดการรวมถึงการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำให้การผลิตกำลังคนทุกระดับ การสร้างผลงานวิจัย และการให้บริการวิชาการเกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศ

๒) สถานศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษา และรัฐบาล มีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นระบบในการกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารจัดการการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

๓) สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากลและมีความเป็นเลิศตามจุดเน้น จุดเด่นของสถานศึกษา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือการประเมิน

คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดตัวบ่งชี้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการประเมินทุกด้านตามพันธกิจ

๒) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการประเมินตามตัวบ่งชี้ให้เป็นระบบ ครบถ้วน และสืบค้นได้ง่าย สำหรับเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

๓) เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินตนเองของสถานศึกษาก่อนที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองเป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

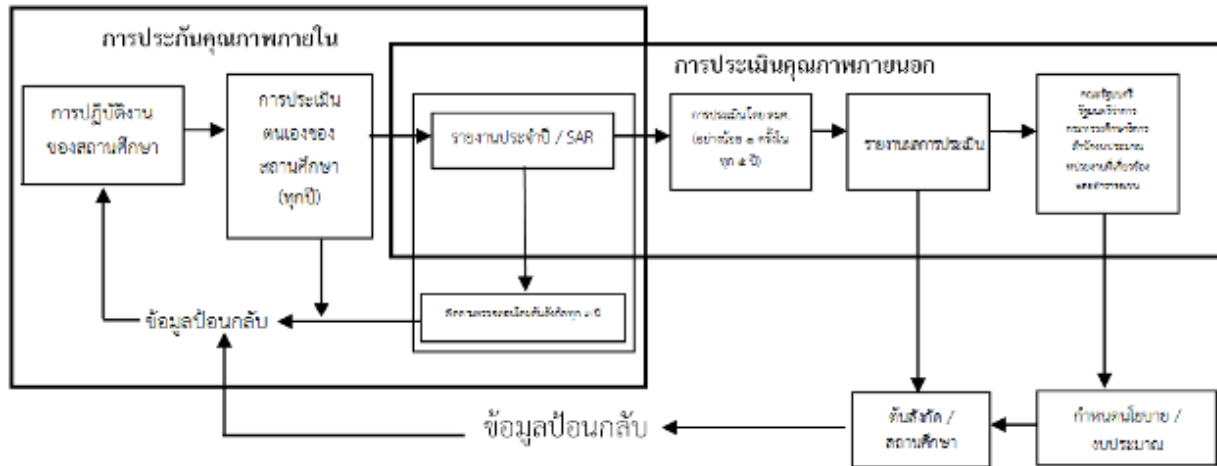
๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ด้วย

เหตุนี้ระบบการประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้นความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น ได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงตามแผนภาพที่ ๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากแผนภาพที่ ๑ จะเห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบคุณภาพ

บทที่ ๒

คำอธิบายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

สมศ. มีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม โดยมีระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒.๑ แนวคิดและทิศทาง

- ๑) ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของสถานศึกษา
- ๒) ประเมินจากผลการจัดการศึกษาเป็นหลัก ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยให้นำหน้าหกร้อยละ ๗๕
- ๓) ประเมินในเชิงกระบวนการ โดยให้นำหน้าหกร้อยละ ๒๕ เพื่อให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู เครื่องมืออุปกรณ์ คุณภาพและความพร้อมของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการประกันคุณภาพภายใน
- ๔) ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และพัฒนาการ โดยพิชฌุพิจารณา (Peer Review)
- ๕) ประเมินโดยการยื่นยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- ๖) ลดจำนวนมาตรฐานและจำนวนตัวบ่งชี้โดยถ่ายโอนมาตรฐานและตัวบ่งชี้เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

๒.๒ หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้

- ๑) กำหนดตัวบ่งชี้ที่มุ่งการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ มากกว่าปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ
- ๒) คำนึงถึงลักษณะและประเภทของสถานศึกษา
- ๓) เน้นตัวบ่งชี้ทั้งคุณภาพและปริมาณ ทั้งเชิงบวกและลบ
- ๔) ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัย ข้อจำกัด ตลอดจนวัฒนธรรม และความเป็นไทย
- ๕) ให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐานเท่าที่จำเป็น แต่ยังคงอำนาจจำแนก โดยเพิ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม
- ๖) คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

๒.๓ หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดตัวบ่งชี้เป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓๘ ซึ่งกำหนดให้ สมศ.ทำ การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุม หลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ ๑)มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ๒)มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ๓)มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ และ ๔)มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ดังจะเห็นความสอดคล้องตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ

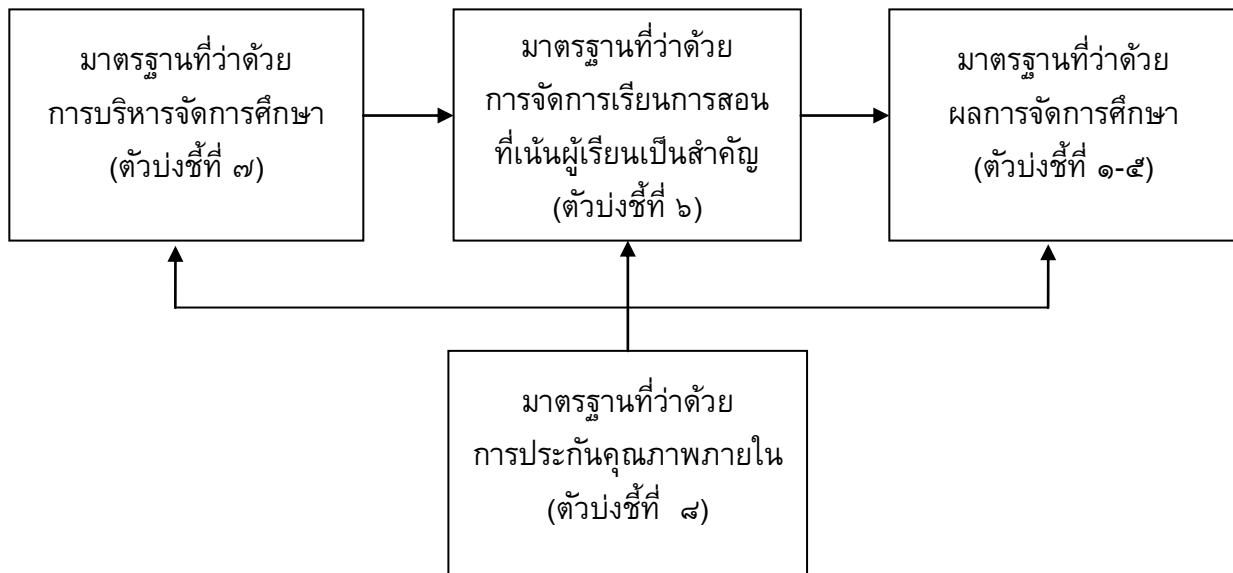
กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๑. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	ผลการจัดการศึกษา
	๒. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
	๓. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	
	๔. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	
	๕. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
	๖. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนา สถานศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา
	๘. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดย สถานศึกษาและต้นสังกัด	การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๙. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	๑๐. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อน เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	๑๑. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาท ของสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	๑๒. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับ มาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิต ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคม อาทิ การรักชาติ การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือในกรอบประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจ สุขภาพ ค่านิยม จิตสาธารณะ และความประหยัด รวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง อุบัติภัย และสิ่งเสพติด เป็นต้น

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานมีความสอดคล้องกับมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ในลักษณะห่วงโซ่แห่งคุณภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ในลักษณะห่วงโซ่แห่งคุณภาพ

๒.๔ การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้

การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

ตารางที่ ๒ น้ำหนักตัวบ่งชี้

กลุ่มตัวบ่งชี้	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก คะแนน
กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน	๑. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	๑๐
	๒. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	๑๐
	๓. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๑๐
	๔. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	๑๐
	๕. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	๒๐
	๖. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๐
	๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	๕
	๘. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	๕
	รวมน้ำหนัก	๘๐
กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	๙. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	๕
	๑๐. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของ สถานศึกษา	๕
	รวมน้ำหนัก	๑๐
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	๑๑. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	๕
	๑๒. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	๕
	รวมน้ำหนัก	๑๐
	รวมน้ำหนักทั้ง ๑๒ ตัวบ่งชี้	๑๐๐

๒.๕ ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณา

ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย ๓ ปีการศึกษาย้อนหลังก่อนการประเมิน (กรณีสถานศึกษาเปิดใหม่ที่มีการดำเนินงานไม่ครบ ๓ ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย ๒ ปีการศึกษาล่าสุด หรือหากมีการดำเนินงานไม่ครบ ๒ ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงาน ๑ ปีการศึกษาล่าสุดก่อนการประเมิน)

๒.๖ รูปแบบการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔–๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบการประเมิน ๕ รูปแบบ ดังนี้

- ๑) การประเมินเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑, ๒.๓, ๓.๑, ๓.๒, ๔.๑, ๔.๒ และ ๖.๒
- ๒) การประเมินเชิงปริมาณและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑, ๕.๑, ๕.๒ และ ๘
- ๓) การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ และ ๒.๒
- ๔) การประเมินเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑, ๗, ๘, ๑๐ และ ๑๒
- ๕) การประเมินเชิงคุณภาพและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑

๒.๗ รายละเอียดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย ๘ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๘๐ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑	ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	๑๐
๒	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	๑๐
๓	ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๑๐
๔	ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	๑๐
๕	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	๒๐
๖	ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๐
๗	ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	๕
๘	พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี หมายถึง ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และผู้เรียนที่มีสุนทรียภาพ มีความชื่นชม รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งดีงาม

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑.๑	ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย	๕
๑.๒	ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๔ คะแนน และพัฒนาการ ๑ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย หมายถึง ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์ของกรมอนามัย และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ของกรมพลศึกษา หรือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และผู้เรียนปลอดภัยจากปัญหาทางเพศ ยาเสพติด และสิ่งมอมเมา เช่น สุรา บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกม เป็นต้น

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ (๔ คะแนน)

๑.๑ ร้อยละของผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

๑.๒ ร้อยละของผู้เรียนที่ปลอดภัยจากปัญหาทางเพศ ยาเสพติด และสิ่งมอมเมา เช่น สุรา บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกม เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๔ คะแนน

ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ

ตามเกณฑ์การพิจารณา ๑.๑ และ ๑.๒

_____

๑๐๐

X ๔

๒. เกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ (๑ คะแนน)

สถานศึกษามีค่าเฉลี่ยร้อยละของปีการศึกษาล่าสุดสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมาหรือมีค่าเฉลี่ยร้อยละของปีการศึกษาล่าสุดอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)

ให้นำว่าสถานศึกษามีพัฒนาการ (๑ คะแนน)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกตผู้เรียน
๒. ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
๓. ข้อมูลบันทึกสุขภาพ การวัดส่วนสูง การชั่งน้ำหนัก และผลการทดสอบสมรรถภาพร่างกายตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือ กรมพลศึกษา หรือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
๔. ข้อมูลกิจกรรม แผนงาน โครงการ ผลการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านน้ำหนัก ส่วนสูง สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ และการรู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย
๕. สถิติของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลจากฝ่ายปกครองเกี่ยวกับปัญหาทางเพศ ยาเสพติด และสิ่งมอมเมา เช่น สุรา บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกม เป็นต้น
๖. ข้อมูลผลการตรวจสอบหาสารเสพติดจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
๗. ผลการสังเกต สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมภายนอก
๘. ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒ คะแนน และเชิงคุณภาพ ๓ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ หมายถึง ผู้เรียนมีความชื่นชม รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ ความรู้สึกในสิ่งที่ดีงามหรือไพเราะ จากการฝึกฝนหรือซึมซับ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการตามสมณสาธูป โดยไม่ขัดกับศีลวัตรทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ (๒ คะแนน)

ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการ ตามสมณสาธูปโดยไม่ขัดกับศีลวัตรทางพระพุทธศาสนา

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการ}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๒ คะแนน

$$\frac{\text{ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการ}}{100} \times 2$$

๒. เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ (๓ คะแนน)

พิจารณาจากกระบวนการเชิงนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาและผลงานของผู้เรียนจากองค์ประกอบ ๓ ข้อ ได้แก่

ข้อ ๑ มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมสุนทรียภาพของสถานศึกษา

ข้อ ๒ มีการดำเนินงานตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)

ข้อ ๓ มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับดีขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน
ปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านสุนทรียภาพ เช่น ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการ ตามสมณสาธูปโดยโดยไม่ขัดกับศีลวัตรทางพระพุทธศาสนา

๒. ผลงานของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร

๓. เอกสาร ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร และรางวัลต่างๆ ฯลฯ

๔. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

๕. นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุนทรียภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองหรือเป็นอันตเววสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง เป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และเป็นคนดีของสังคม

อันตเววสิก หมายถึง สามเณรที่อยู่ภายใต้การอบรมเลี้ยงดูของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง

ประกอบด้วย ๓ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๒.๑	ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองหรือเป็นอันตเววสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง	๔
๒.๒	ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน	๔
๒.๓	ผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	๒

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองหรือเป็นอันตเววสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง

น้ำหนัก ๔ คะแนน (เชิงปริมาณ ๔ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนเป็นอันตเววสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นอันตเววสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง ได้แก่

๑. บำรุง ดูแล กตัญญู สร้างความสุข ความสบายใจให้เจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง เช่น จัดเตรียมหรือดูแลภัตตาหารของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง มีการถวายสักการะในวาระสำคัญ เช่น เทศกาลเข้าพรรษา-ออกพรรษา วันอายุวัฒนมงคล เป็นต้น

๒. ช่วยทำกิจธุระ การงาน เช่น ช่วยทำความสะอาด กุฏิ วัด เสนาสนะ คอยรับใช้เจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง ด้วยความเต็มใจ เป็นต้น

๓. รักษาชื่อเสียงของวัด เช่น การไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง เป็นต้น

๔. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นศาสนทายาทที่ดี เช่น เชื่อฟังคำสั่งสอนของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง ปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง ในทุกโอกาส ปฏิบัติกิจวัตรของสมณเพศ ได้แก่ การบิณฑบาต การทำวัตรสวดมนต์ ปฏิบัติกัมมัฏฐานเป็นประจำ เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

ร้อยละของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการประเมินคุณลักษณะการเป็นอันตวาสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง ตามคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นอันตวาสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป ตามเกณฑ์ของหน่วยงานต้นสังกัด หรือสถานศึกษา โดยเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินคุณลักษณะดังกล่าว

วิธีการคำนวณ	
$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมด}} \times 100$	
เกณฑ์การให้คะแนน	
ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ 100 เท่ากับ ๔ คะแนน	
$\frac{\text{ร้อยละผู้เรียนที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป}}{100} \times 4$	

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ข้อมูลของสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นอันตวาสิกที่ดีของเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครอง (ตามเกณฑ์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือสถานศึกษา) ซึ่งเจ้าอาวาสหรือพระผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

น้ำหนัก ๔ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒ คะแนน และเชิงคุณภาพ ๒ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนที่ดี ได้แก่ สุขภาพ นอบน้อม โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมานะในการเรียน ดูแลรักษาสถานที่และสิ่งของทั้งส่วนรวมและส่วนตัว อยู่อย่างพอเพียง รักชาติ เคารพศรัทธา ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา รักพระมหากษัตริย์ รักความเป็นไทย และยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และผู้เรียนที่ไม่ขาดเรียน ไม่มาสาย ไม่ออกจากการศึกษากลางคันเพราะปัญหาด้านความประพฤติ และไม่มีปัญหาด้านการปกครอง

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ (๒ คะแนน)

- ๑.๑ ร้อยละของผู้เรียนที่ไม่ขาดเรียน ไม่มาสาย และไม่ออกจากการศึกษากลางคันเพราะปัญหาด้านความประพฤติ
- ๑.๒ ร้อยละของผู้เรียนที่ไม่มีปัญหาด้านการปกครอง

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๒ คะแนน

ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ

ตามเกณฑ์การพิจารณา ๑.๑ และ ๑.๒

๑๐๐

X ๒

๒. เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ (๒ คะแนน)

พิจารณาจากคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนที่ดีของโรงเรียน ดังนี้

๒.๑ สุภาพ นอบน้อม หมายถึง รู้จักให้เกียรติผู้อื่น เป็นกันเอง จริงใจ มีน้ำใจ และเป็นมิตร เช่น ทักทาย หรือ ประนมมือไหว้เมื่อพบหรือในระหว่างสนทนากับพระอาจารย์และพระเถระ ก้มตัวเมื่อเดินผ่านพระอาจารย์และพระเถระ ฯลฯ

๒.๒ โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง ช่วยเหลือคนอื่นด้วยความเต็มใจ เช่น การช่วยเพื่อนนักเรียน หรือช่วยงานครู แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ฯลฯ

๒.๓ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น หมายถึง เข้าใจและยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น ตั้งใจฟังเพื่อนอภิปราย / เล่าประสบการณ์หน้าห้อง / รายงานหน้าชั้นเรียน ไม่พูดคุยขณะที่เพื่อนพูด ฯลฯ

๒.๔ ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ เช่น ไม่คดโกง ไม่พูดปด ไม่หลอกลวง ไม่ลักขโมย ไม่ลอกการบ้าน ฯลฯ

๒.๕ มุ่งมานะในการเรียน หมายถึง ตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียน ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ ทบทวนบทเรียนสม่ำเสมอ ตั้งใจทำงานที่ครูมอบหมาย ฯลฯ

๒.๖ ดูแลรักษาสถานที่ และสิ่งของ ทั้งส่วนรวมและส่วนตัว หมายถึง ช่วยทำนุบำรุงสถานศึกษา ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวมและของตนเอง เช่น ทำความสะอาดห้องเรียน ปิดน้ำไฟเมื่อไม่ใช้ ไม่ขีดเขียนบนโต๊ะเรียน ฯลฯ

๒.๗ อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง มีความพอใจในปัจจัย ๔ รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ฯลฯ

๒.๘ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรักความเป็นไทย หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย พุทธประวัติ อนุพุทธประวัติ ประวัติของบุคคลสำคัญ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนทายาทที่ดี มีความเคารพรัก ศรัทธาและเทิดทูนสถาบันพุทธศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนพิธี ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ ดำรงรักษาความเป็นหลักอสมณะและความเป็นไทย ฯลฯ

๒.๙ ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น และดำรงรักษาระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

๐ คะแนน	๑ คะแนน	๒ คะแนน
ผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ มีคุณลักษณะของการ เป็นผู้เรียนที่ดี ๑-๓ ข้อ	ผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ มีคุณลักษณะของการ เป็นผู้เรียนที่ดี ๔-๖ ข้อ	ผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ มีคุณลักษณะของการ เป็นผู้เรียนที่ดี ๗-๙ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ข้อมูลสถิติของสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนการขาดเรียน จำนวนการทะเลาะวิวาท จำนวนการผิดระเบียบของสถานศึกษา สถิติของหายในสถานศึกษา ปัญหาการปกครอง เป็นต้น
๒. จำนวนผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณาจากสมุดบันทึกของครู สมุดบันทึกความดี
๓. ผลงานของผู้เรียนทั้งในและนอกหลักสูตร
๔. ผลการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง
๕. สมุดบันทึกผลการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ ผู้เรียนมี การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

น้ำหนัก ๒ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนมี การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม หมายถึง ผู้เรียนให้ความเอื้อเฟื้อและช่วยเหลือกิจการ คณะสงฆ์ ช่วยเหลือผู้อื่นหรือส่วนรวมในฐานะสมาชิกของสถาบันพระพุทธศาสนาและสมาชิกของสังคม และ ปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาจนเป็นนิสัย เช่น ถวายความสะอาดแก่พระเถระและอำนวยความสะดวกแก่ พุทธศาสนิกชนในโอกาสที่มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด ช่วยทำความสะอาดอาคาร เสนาสนะที่เป็น ส่วนรวมของคณะสงฆ์ ช่วยพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ดูแลปฏิบัติากพระเถระผู้อาพาธ หรือ ชราภาพ เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

ร้อยละของผู้เรียนที่ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาโดยผ่าน กระบวนการคิด วางแผน กำหนดกิจกรรม และดำเนินการโดยสถานศึกษาหรือโดยผู้เรียนเองอย่างต่อเนื่อง

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในและนอกสถานศึกษา}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๒ คะแนน

$$\frac{\text{ร้อยละของผู้เรียนที่ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในและนอกสถานศึกษา}}{100} \times 2$$

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
๒. แผนการจัดการเรียนรู้ของครูและการมอบหมายงานที่เกี่ยวข้อง
๓. ข้อมูลเอกสาร หลักฐาน ร่องรอย การเข้าร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมของผู้เรียน เช่น กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้นำบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม เป็นต้น
๔. สมุดบันทึกความดีของผู้เรียน
๕. ผลการสังเกต สัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๓ ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนที่ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่าน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๓.๑	ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๕
๓.๒	ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการแสวงหาข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็น จินตนาการ ฯลฯ ที่บันทึกไว้ในเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ แผ่นสไลด์ ใบบาน ป้ายโฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยการอ่านการดู การฟัง และการเขียน

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

ร้อยละของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และจากข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการคำนวณ	
$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่มีการเรียนรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมด}} \times 100$	
เกณฑ์การให้คะแนน	
ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๕ คะแนน	
$\frac{\text{ร้อยละของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง}}{100} \times 5$	

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. แบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน
๒. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การเขียน การดู การฟัง และการพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน
๓. ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการค้นคว้าประกอบการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
๔. ผลการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นทั้งในและนอกสถานศึกษา

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษาในระดับดีขึ้นไป จากการดู การฟัง การลงมือปฏิบัติ การทัศนศึกษา และจากข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการคำนวณ

จำนวนผู้เรียนที่เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นโดยเน้นการเรียนรู้
จากประสบการณ์ตรงในระดับดีขึ้นไป
จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

X ๑๐๐

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๕ คะแนน

ร้อยละของผู้เรียนที่เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นโดยเน้นการเรียนรู้
จากประสบการณ์ตรงในระดับดีขึ้นไป

๑๐๐

X ๕

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ปฏิทินกิจกรรมประจำปีของสถานศึกษา
๒. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการมอบหมายงานที่เกี่ยวข้อง
๓. ข้อมูลการดำเนินกิจกรรม เทศกาล ประเพณี วันสำคัญต่างๆ การทัศนศึกษา
๔. ข้อมูลการบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๕. ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการทำกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
๖. รายงานสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
๗. ผลการสัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๔ ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๔.๑	ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด	๕
๔.๒	ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ ที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักสูตรและวิธีการปรับใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ)

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการคิดในระดับดีขึ้นไป ตามที่กำหนด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และจากข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการคำนวณ
$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการคิดในระดับดีขึ้นไป}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมด}} \times 100$
เกณฑ์การให้คะแนน
ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๕ คะแนน
$\frac{\text{ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินความสามารถด้านการคิดในระดับดีขึ้นไป}}{100} \times 5$

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ข้อมูลการบันทึกจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการคิด ระดับดีขึ้นไป ตามที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
๒. ผลงานที่สะท้อนความคิดของผู้เรียน
๓. แผนการจัดการเรียนรู้ของครู
๔. ผลการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้เรียนตามระดับชั้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๒ ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการแก้ปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นสมรรถนะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และมีความสามารถในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมในระดับดีขึ้นไป ตามที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและจากข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการคำนวณ

จำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถ

ในการปรับตัวเข้ากับสังคมในระดับดีขึ้นไป

X ๑๐๐

จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้บัญญัติไตรยางศ์เทียบ กำหนดร้อยละ ๑๐๐ เท่ากับ ๕ คะแนน

ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินความสามารถ

ในการปรับตัวเข้ากับสังคมในระดับดีขึ้นไป

X ๕

๑๐๐

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ข้อมูลการบันทึกจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในระดับดีขึ้นไปตามที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๒. ระเบียบสะสมสำหรับผู้เรียนรายบุคคล

๓. แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน

๔. ผลการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้เรียนตามระดับชั้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๕ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

น้ำหนัก ๒๐ คะแนน

คำอธิบาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๕.๑	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๒
๕.๒	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา	๘

**ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
น้ำหนัก ๑๒ คะแนน (เชิงปริมาณ ๘ คะแนน เชิงพัฒนาการ ๔ คะแนน)**

คำอธิบาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ระดับดีและมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการทดสอบของ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O-NET) มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖ ทั้งนี้ สมศ. จะเป็นผู้ดำเนินการให้ตามโปรแกรม การคำนวณ

พัฒนาการทางการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบ ระดับชาติในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับดีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าร้อยละเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิด ความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการ ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และ ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และ สร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจน นำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพ บุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ ชาติไทยตลอดไป

๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้ มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือ สถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนา คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๓. **กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์** หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะ วิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้และผลผลิตต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผล ของความรู้วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้นักเรียนได้ พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัย มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหา ความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมี ประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based Society) ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่าง มีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

๔. **กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัว ตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

๕. **กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา** หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทาง กาย ทางจิต ทางสังคม ทางปัญญา หรือจิตวิญญาณ สุขภาพ หรือสุขภาวะจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับ ทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันจะส่งผลให้สังคม โดยรวมมีคุณภาพ

๖. **กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ** หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานซึ่งการเรียนรู้ศิลปะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชม ความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

๗. **กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี** หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำ ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิด สร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจต คติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

๘. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลกนำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียน ให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี ความคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ใน การดำเนินชีวิต

การกำหนดค่าน้ำหนักกลุ่มสาระการเรียนรู้

สาระ การเรียนรู้ ที่	ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้	น้ำหนัก		
		เชิง ปริมาณ (คะแนน)	พัฒนาการ (คะแนน)	รวม (คะแนน)
๑	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๒	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๓	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๔	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๕	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๖	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๗	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐
๘	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๐	๐.๕๐	๑.๕๐

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ (๘ คะแนน) พิจารณาจาก

ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

วิธีการคำนวณ

๑. คำนวณหาค่าร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

$$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่เข้าสอบของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖}} \times 100$$

๒. คำนวณหาค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่คำนวณได้จากข้อ ๑

$$\frac{\text{ผลรวมค่าร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖}}{\text{จำนวนช่วงชั้นที่เปิดสอน}}$$

๓. คำนวณคะแนนถ่วงน้ำหนัก แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จากข้อ ๒

$$\frac{\text{ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนจากข้อ ๒}}{100} \times 1.0 = \text{คะแนนถ่วงน้ำหนัก แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้}$$

เกณฑ์การให้คะแนน

$$\text{คะแนนรวมเชิงปริมาณ} = \text{ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนัก ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้}$$

๒. เกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ (๔ คะแนน) พิจารณาจาก

ค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เทียบกับค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนในปีที่ผ่านมา ตามเกณฑ์พัฒนาการดังนี้

การพัฒนาการ	คะแนน
สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓, ม.๖ สูงขึ้น หรือคงคะแนนอยู่ในช่วงระดับดีมาก (ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)	๐.๕๐
สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓, ม.๖ คงที่	๐.๒๕
สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ม.๓, ม.๖ ลดลง หรือคงค่าร้อยละเฉลี่ยที่ ๐.๐๐	๐

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนรวมพัฒนาการ = ผลรวมคะแนนพัฒนาการ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑

คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ = คะแนนรวมเชิงปริมาณ + คะแนนรวมพัฒนาการ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ผลการทดสอบระดับชาติ ระดับดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

หมายเหตุ กรณีสถานศึกษามีผลการทดสอบ O-NET เพียงปีเดียว ไม่มีผลเทียบกับปีที่ผ่านมา ให้ประเมินเฉพาะเชิงปริมาณ โดยมีน้ำหนักคะแนนตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ละ ๑.๕ คะแนน

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา
น้ำหนัก ๘ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน พัฒนาการ ๓ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในวิชาพระพุทธประวัติและธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลีในระดับดีขึ้น และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในวิชาพระพุทธประวัติและธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลี ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการทดสอบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (หรือหน่วยงานต้นสังกัด) มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละวิชา ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

พัฒนาการทางการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติในวิชาพระพุทธประวัติและธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลี ในระดับคงที่หรือสูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าร้อยละเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา

วิชาพระพุทธประวัติและธรรมวินัย หมายถึง วิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม และหลักธรรมของพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เน้นให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตามหลักธรรม หลักวินัยบัญญัติ และประกาศ กฏ ระเบียบ คำสั่งมหาเถรสมาคม และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

โดยมุ่งให้พระภิกษุสามเณรมีการพัฒนาตนเองประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดีและนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาศาสนา สังคม เป็นการปลูกฝังให้พระภิกษุสามเณรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของหลักธรรมวินัยทางพระพุทธศาสนาและยินดีที่จะปฏิบัติตามในฐานะเป็น ศาสนทายาทที่ดี
๒. ให้นักเรียนสามารถเผยแผ่หลักธรรมวินัยที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของบุคคลและสังคม
๓. ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมและหลักวินัย
๔. ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและความเคารพเลื่อมใสในพระรัตนตรัย

วิชาศาสนปฏิบัติ หมายถึงวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาศาสนาภาคสมาธิภาวนา ภาคธรรมสาธยาย และภาคพิธีกรรม การสวดมนต์ เจริญวิปัสสนากรรมฐาน นั่งและเดินจงกรม ตลอดจนพิธีกรรม ศาสนธรรมทางพระพุทธศาสนา มีความรู้เกี่ยวกับศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา มีค่านิยมที่ดีงามสามารถปฏิบัติตามหลักธรรม สาธยายธรรม ปฏิบัติพิธีกรรมและบำรุงรักษาศาสนสมบัติ จนกระทั่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

โดยมุ่งให้พระภิกษุสามเณรมีการพัฒนาตนเอง ฝึกอบรมตนเองให้มีความอดทน มีความสามัคคี มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตนในฐานะเป็นศาสนทายาทที่ดี และนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาศาสนา พัฒนาศาสนพิธี ศาสนธรรม ทางพระพุทธศาสนาและสังคม เป็นการปลูกฝังให้พระภิกษุสามเณรมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนรู้และเข้าใจในหลักการปฏิบัติสมาธิภาวนา ธรรมสาธยาย และพิธีกรรม
๒. ให้นักเรียนพัฒนาตนให้เป็นประโยชน์แก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ
๓. ให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงบำรุงรักษาศาสนสมบัติทางพระพุทธศาสนา
๔. ให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติตนในฐานะเป็นศาสนทายาทที่ดี
๕. ให้นักเรียนรู้จักใช้สัมมาสมาธิแก้ปัญหาสังคม

วิชาภาษาบาลี หมายถึงวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ ภาษาที่ใช้จารึกหลักธรรมคำสั่งสอนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่างๆ ในพระพุทธศาสนา ความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ภาษาที่ใช้สื่อสารในสมัยพุทธกาลถึงปัจจุบัน ค่านิยมและความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะการดำรงชีวิตของชาวพุทธการที่นักเรียนจะเรียนรู้ภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษาบาลี

โดยมุ่งให้พระภิกษุสามเณรพัฒนาตนเองประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดี และนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาสังคม เป็นการปลูกฝังให้พระภิกษุสามเณรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของภาษาบาลี หลักไวยากรณ์เบื้องต้นของภาษาบาลี เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ระดับสูง และเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
๒. ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นภาษาบาลี
๓. ให้นักเรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของภาษาบาลี ในฐานะเป็นภาษาที่ใช้บันทึกหลักธรรมคำสั่งสอนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การกำหนดค่าน้ำหนักวิชาพระพุทธศาสนา (พุทธประวัติและธรรมวินัย, ศาสนปฏิบัติ) และวิชาภาษาบาลี

วิชาที่	ชื่อวิชา	น้ำหนัก		
		เชิงปริมาณ (คะแนน)	พัฒนาการ (คะแนน)	รวม (คะแนน)
๑	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา (พุทธประวัติและธรรมวินัย) ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๕	๑.๐	๒.๕๐
๒	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา (ศาสนาปฏิบัติ) ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๑.๕	๑.๐	๒.๕๐
๓	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาบาลี ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖	๒.๐	๑.๐	๓.๐

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ (๕ คะแนน) พิจารณาจาก

ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละวิชา ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

วิธีการคำนวณ

๑. คำนวณหาค่าร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละวิชาในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

$$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละวิชา
ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖}}{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่เข้าสอบของแต่ละวิชา
ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖}} \times ๑๐๐$$

๒. คำนวณหาค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่คำนวณได้จากข้อ ๑

$$\frac{\text{ผลรวมค่าร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี
แต่ละวิชา ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖}}{\text{จำนวนช่วงชั้นที่เปิดสอน}}$$

๓. คำนวณคะแนนถ่วงน้ำหนัก

วิชาพุทธประวัติและธรรมวินัย จากข้อ ๒

$$\frac{\text{ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนจากข้อ ๒}}{๑๐๐} \times ๑.๕ = \text{คะแนนถ่วงน้ำหนักวิชาพุทธประวัติ
และธรรมวินัย}$$

วิชาศาสนปฏิบัติ จากข้อ ๒

$$\frac{\text{ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนจากข้อ ๒}}{๑๐๐} \times ๑.๕ = \text{คะแนนถ่วงน้ำหนักวิชาศาสนปฏิบัติ}$$

วิชาภาษาบาลี จากข้อ ๒

$$\frac{\text{ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนจากข้อ ๒}}{๑๐๐} \times ๒.๐ = \text{คะแนนถ่วงน้ำหนักวิชาภาษาบาลี}$$

เกณฑ์การให้คะแนน

$$\text{คะแนนรวมเชิงปริมาณ} = \text{ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักทุกวิชา}$$

๒. เกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ (๓ คะแนน) พิจารณาจาก

ค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดีแต่ละวิชาเทียบกับค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนในปีที่ผ่านมา ตามเกณฑ์พัฒนาการดังนี้

การพัฒนาการ	คะแนน
สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละวิชา ในระดับชั้น ม.๓, ม.๖ สูงขึ้น หรือคงคะแนนอยู่ในช่วงระดับดีมาก (ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)	๑.๐
สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละวิชา ในระดับชั้น ม.๓, ม.๖ คงที่	๐.๕๐
สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติระดับดี แต่ละวิชา ในระดับชั้น ม.๓, ม.๖ ลดลง หรือคงค่าร้อยละที่ ๐.๐๐	๐

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนรวมพัฒนาการ = ผลรวมคะแนนพัฒนาการ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒

คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ = คะแนนรวมเชิงปริมาณ + คะแนนรวมพัฒนาการ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ผลการทดสอบระดับชาติ ระดับดี วิชาพระพุทธศาสนา (พุทธประวัติและธรรมวินัย, ศาสนปฏิบัติ) และวิชาภาษาบาลี ในระดับชั้น ม.๓ และ ม.๖

หมายเหตุ กรณีสถานศึกษามีผลการทดสอบระดับชาติเพียงปีเดียว ไม่มีผลเทียบกับปีที่ผ่านมา ให้ประเมินเฉพาะเชิงปริมาณ โดยมีน้ำหนักคะแนนตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ วิชาพระพุทธศาสนา (พุทธประวัติและธรรมวินัย, ศาสนปฏิบัติ) วิชาละ ๒.๕ คะแนน วิชาภาษาบาลี ๓ คะแนน

หมายเหตุ กรณีสถานศึกษาเปิดใหม่ ยังไม่มีผลการทดสอบ O-NET และไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา จึงไม่สามารถประเมินตัวบ่งชี้ที่ ๕ ได้ ให้ประเมินเพียง ๑๑ ตัวบ่งชี้ โดยสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานสถานศึกษาของ สมศ.ต้องมีผลประเมิน ดังนี้

- ๑) มีผลรวมคะแนนการประเมินคุณภาพภายนอกระดับสถานศึกษา ตั้งแต่ ๖๔ คะแนนขึ้นไป
- ๒) มีตัวบ่งชี้อย่างน้อย ๙ ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด ๑๑ ตัวบ่งชี้ ที่มีระดับคุณภาพแต่ละตัวบ่งชี้ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป และ
- ๓) ต้องไม่มีตัวบ่งชี้ใดอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุงหรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

น้ำหนัก ๑๐ คะแนน

คำอธิบาย

ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ย่อย คือ

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๖.๑	ประสิทธิผลการดำเนินการของสถานศึกษา	๕
๖.๒	กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ประสิทธิผลการดำเนินการของสถานศึกษา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิผลการดำเนินการของสถานศึกษา หมายถึง ผลการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีเกณฑ์การประเมินคุณภาพ จำนวน ๕ ข้อ ดังนี้

๑. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูประจำทุกรูป/คน ได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด (ไม่ต่ำกว่า ๒๐ ชม./ปี)

๒. สถานศึกษามีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูประจำทุกรูป/คนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคการศึกษาละ ๑ ครั้ง

๓. สถานศึกษามีการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูประจำทุกรูป/คนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคการศึกษาละ ๑ ครั้ง

๔. สถานศึกษามีการประเมินแบบวัด แบบทดสอบ ของครูประจำทุกรูป/คนทุกภาคการศึกษา

๕. สถานศึกษามีการนำผลประเมินจากข้อ ๑-๔ ไปพัฒนาครูแต่ละรูป/คนอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ

พิจารณาจากผลการดำเนินการอย่างมีคุณภาพตามข้อ ๑-๕

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ	สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ	สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ	สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ๔ ข้อ	สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ๕ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการดำเนินการอย่างมีคุณภาพตามข้อ ๑-๕
๒. แผนการจัดการเรียนรู้และผลการจัดการเรียนรู้ของครู
๓. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง
๔. ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน ๘ ข้อ ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

๓. การออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

๔. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

๕. การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้

๖. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

๗. การวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

๘. การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ

พิจารณาจากผลการดำเนินการของครู ตามข้อ ๑-๘

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
ครูต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ มีคุณลักษณะครบ ตามเกณฑ์พิจารณา ทั้ง ๘ ข้อ	ครูตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ – ๕๙ มีคุณลักษณะครบ ตามเกณฑ์พิจารณา ทั้ง ๘ ข้อ	ครูตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ – ๗๔ มีคุณลักษณะครบ ตามเกณฑ์พิจารณา ทั้ง ๘ ข้อ	ครูตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ – ๘๙ มีคุณลักษณะครบ ตามเกณฑ์พิจารณา ทั้ง ๘ ข้อ	ครูตั้งแต่ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีคุณลักษณะครบ ตามเกณฑ์ พิจารณาทั้ง ๘ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการดำเนินการของครูตามข้อ ๑-๘
๒. แผนงาน แผนการจัดการเรียนรู้ โครงการ กิจกรรม ที่ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๓. ข้อมูลจากการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานของครูตามข้อ ๑-๘
๔. สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน
๕. ผลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
๖. การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ ยั่งยืนและต่อเนื่อง

เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ

ข้อที่ ๑ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

น้ำหนัก ๒ คะแนน

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบที่กฎหมายกำหนดและตามนโยบายของคณะสงฆ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า ตามแนวทางของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ.๒๕๔๕ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ตลอดจนกฎกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๐ หรือระเบียบกฎหมายตามที่ต้นสังกัดกำหนดโดยสามารถจัดระบบบริหารให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น ซึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

๑) **ด้านวิชาการ** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนาเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ที่มุ่งเน้นความเป็นผู้นำทางศีลธรรม วางแผนงานวิชาการ จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดและประเมินผล การแนะแนว ตลอดจนการประเมินผล การใช้หลักสูตร พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีการพัฒนางานวิชาการอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพภายในและใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน

๒) **ด้านงบประมาณ** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการบริหารงบประมาณที่คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดภารกิจให้ครอบคลุมกับงบประมาณที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน/บัญชี พัสดุและสินทรัพย์ การตรวจสอบติดตามและ ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รณรงค์ให้บุคลากรมี ความประหยัดและใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า เป็นไปตามที่ระเบียบกฎหมาย หรือตามที่ต้นสังกัดกำหนด

๓) **ด้านการบริหารงานบุคคล** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีแผนการบริหารบุคลากร อย่างเป็นระบบในด้านการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา การมอบหมายงาน การส่งเสริมและพัฒนา บุคลากร ให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีระบบการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร

๔) **ด้านการบริหารทั่วไป** หมายถึง ผู้บริหารจัดให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเพียงพอ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และต่อการนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและ วางแผนการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบุคลากร ผู้เรียน งานธุรการ งาน อาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ การประสานงานกับหน่วยงาน ภาครัฐเอกชน ตลอดจน ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พร้อมทั้งมีระบบการกำกับติดตาม และการรายงานผลการ ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

๐.๕ คะแนน	๑ คะแนน	๑.๕ คะแนน	๒ คะแนน
ผู้บริหารมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการและ การพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีคุณภาพ ระดับดีมาก ๑ ด้าน	ผู้บริหารมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการและ การพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีคุณภาพ ระดับดีมาก ๒ ด้าน	ผู้บริหารมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการ และการพัฒนา สถานศึกษาอย่างมี คุณภาพ ระดับดีมาก ๓ ด้าน	ผู้บริหารมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการและ การพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีคุณภาพ ระดับดีมาก ๔ ด้าน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีเป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน
๒. แผนปฏิบัติงานประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของแต่ละปี
๓. ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละปี
๔. รายงานการประชุมที่แสดงถึงการนำผลจากการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารอื่นๆ เช่น คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เป็นต้น มาสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
๕. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับที่ระบุไว้ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละปี
๖. สรุปแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สรุปให้เห็นถึงผลของการจัดกิจกรรมว่าบรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๗. สรุปผลประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
๘. วารสาร/จุลสาร หรือสื่ออื่นๆ ที่มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
๙. สารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงถึงข้อมูลในภาพรวมของการบริหารจัดการในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
๑๐. ผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา
๑๑. ผลจากการสังเกตในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
๑๒. ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่ ๒ ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นำหลัก ๑ คะแนน

คำอธิบาย

ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ โดยอนุโลม ตั้งแต่การได้มาของคณะกรรมการ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๖ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๓ โดยอนุโลม (หรือระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน) ดังนี้

๑. องค์ประกอบและการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๒. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเอกลักษณ์ นโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

๓. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

๔. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของคณะสงฆ์และท้องถิ่น

๕. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

๖. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

๗. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๘. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

๙. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ

๑๐. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๑๑. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

๑๒. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ

๑๓. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง และให้ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการประชุม

๑๔. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ รับทราบและพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
ดำเนินการได้ต่ำกว่า ๘ ข้อ	ดำเนินการได้ ๘-๙ ข้อ	ดำเนินการได้ ๑๐-๑๑ ข้อ	ดำเนินการได้ ๑๒-๑๓ ข้อ	ดำเนินการได้ครบถ้วน ๑๔ ข้อ

หมายเหตุ สำหรับหน่วยงานในสังกัดอื่นที่นอกเหนือจาก สพฐ. ให้ปรับเทียบเคียงการดำเนินงานตามเกณฑ์การพิจารณา หรือระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัดนั้นๆ

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนัก

$\frac{\text{คะแนนที่ได้}}{๕}$	X ๑	= คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาข้อที่ ๒
--------------------------------	-----	--

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร/หลักฐาน ที่แสดงการได้มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. เอกสาร/หลักฐาน ที่แสดงรายละเอียดการกำหนดหรือทบทวนนโยบายการกำกับดูแลสถานศึกษา รวมทั้งทบทวนกรอบทิศทาง การดำเนินงานของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. เอกสาร/หลักฐาน ที่แสดงรายละเอียดการดำเนินการตามระบบการกำกับดูแลสถานศึกษา โดยมีเอกสาร/หลักฐาน/รายงานหรือบันทึกการประชุมที่แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้

กำหนดให้มีกระบวนการที่เป็นรูปธรรมในการจัดการเพื่อให้เกิดการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

๔. เอกสาร/หลักฐาน ที่แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการติดตามผลการดำเนินงานสำคัญ เช่น ระบบในด้านนโยบายและแผน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการเงินและงบประมาณ โดยเฉพาะการดำเนินงานตามภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นมติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕. เอกสาร/หลักฐาน ที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้มีระบบการประเมินตนเอง และมีการดำเนินงานตามระบบนั้น

๖. รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. รายงานการสังเคราะห์มติ/นโยบาย รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๘. ผลการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๙. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่ ๓ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

น้ำหนัก ๒ คะแนน

คำอธิบาย

บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ และสวยงาม ดังต่อไปนี้

๑. สะอาด

สะอาด หมายถึง ไม่รก มีระเบียบ รักร่าง่าย ใช้สะดวก

๒. สุขลักษณะ

สุขลักษณะ หมายถึง สะอาด ปลอดภัย ไร้มลภาวะ สุขกาย สบายใจ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. สวยงาม

สวยงาม หมายถึง มีการจัดแต่งอาคาร สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นที่แวดล้อม ไม่สิ้นเปลือง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

เกณฑ์การให้คะแนน

๐.๕ คะแนน	๑ คะแนน	๒ คะแนน
สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพระดับดีมาก ๑ ข้อ	สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพระดับดีมาก ๒ ข้อ	สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพระดับดีมาก ๓ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐาน แผนการบริหารจัดการเกี่ยวกับสถานที่
๒. การสังเกต สภาพแวดล้อม
๓. การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๗

คะแนนรวม =
ของตัวบ่งชี้ที่ ๗

คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาข้อที่ ๑ + คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาข้อที่ ๒ + คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาข้อที่ ๓

ตัวบ่งชี้ที่ ๘ พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงปริมาณ ๒.๕ คะแนน และพัฒนาการ ๒.๕ คะแนน)

คำอธิบาย

พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อที่ ๑๔ ระบุว่า “กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน” ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดจะสามารถสะท้อนประสิทธิผลของคุณภาพการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาได้

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ (๒.๕ คะแนน)

ผลการประเมินคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายในของต้นสังกัดทุกมาตรฐาน

ใช้คะแนนเฉลี่ยผลการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากต้นสังกัดที่เป็นการประเมินคุณภาพภายในของต้นสังกัดทุกมาตรฐานปีล่าสุด

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนัก

$\frac{\text{คะแนนที่ได้}^*}{๕}$	$\times ๒.๕$	= คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์ การพิจารณาเชิงปริมาณ
----------------------------------	--------------	--

คะแนนที่ได้* หมายถึง คะแนนของผลการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากต้นสังกัดปีล่าสุด (จากคะแนนเต็ม ๕ คะแนน)

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐาน ที่สะท้อนการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ
๒. ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากต้นสังกัด
๓. ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

๒. เกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ (๒.๕ คะแนน)

พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาชั้นพื้นฐานแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร/ตำรา วิธีการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษ)

๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๓. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. จัดระบบบริหารและสารสนเทศตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)

๕. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

๖. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๗. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

๘. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

พิจารณาจากคุณภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาข้างต้น
๓ ปี ย้อนหลัง

เกณฑ์การให้คะแนน

พัฒนาการ	คะแนนที่ได้
คุณภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีพัฒนาการและสอดคล้องกับรายงานการประเมินตนเอง	๒
คุณภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีพัฒนาการแต่ไม่สอดคล้องกับรายงานการประเมินตนเอง	๑
คุณภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไม่มีพัฒนาการและไม่สอดคล้องกับรายงานการประเมินตนเอง	๐

หมายเหตุ หากสถานศึกษาไม่มีผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จะได้คะแนนเป็น ๐

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนัก

คะแนนที่ได้ <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> ๒	X ๒.๕
---	-------

= คะแนนถ่วงน้ำหนัก
ตามเกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสาร หลักฐาน ที่สะท้อนการดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวงฯ
๒. รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๓ ปีย้อนหลัง
๓. ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๘

คะแนนรวมของตัวบ่งชี้ที่ ๘ =

คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาเชิงปริมาณ + คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ
--

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิต ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๑๐ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๙	ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	๕
๑๐	ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๘ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา หมายถึง ผลผลิตเป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ของผลผลิตของสถานศึกษา โดย สมศ.จะประเมินตามอัตลักษณ์ของผลผลิตที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ

๑. ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานด้านผลผลิตโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ และพันธกิจการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ด้านผลผลิตที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ

๓. มีการประเมินความพึงพอใจด้านผลผลิตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔. ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตบรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา

๕. ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตเกิดผลกระทบที่ดีต่อสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ
๑ ข้อ	๒ ข้อ	๓ ข้อ	๔ ข้อ	๕ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมทั้งแผนกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติงานประจำปีด้านผลผลิตของสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๒. แผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในด้านผลผลิตที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานด้านผลผลิตที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

๔. หลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนอัตลักษณ์ เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

๕. ผลการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของ สถานศึกษา
น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ตามจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา เช่น จุดเน้นหรือจุดเด่นด้าน ศาสนา ภาษา สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และวิชาการ เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ

๑. ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่น ของสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๒. มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และบุคลากรในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง
๓. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี
๔. ผลการดำเนินงานบรรลุตามจุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาและเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่น
๕. สถานศึกษามีจุดเน้น หรือจุดเด่น ตามที่กำหนด และได้รับการยอมรับจากองค์กรภายนอกสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ
๑ ข้อ	๒ ข้อ	๓ ข้อ	๔ ข้อ	๕ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. เอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นการกำหนดจุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษา
๒. แผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่สอดคล้องกับจุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามจุดเน้น หรือจุดเด่นของสถานศึกษาที่กำหนด หรือผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจนถือเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับ
๔. เอกสารหลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัล หรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี เช่น โล่รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น
๕. ผลการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความ เป็นผู้ชี้ นำสังคม อาทิ การรักษาดิน การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือในกรอบประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจ สุขภาพ ค่านิยม จิตสาธารณะ และความประหยัด รวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง อุบัติภัย และสิ่งเสพติด เป็นต้น ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ (ค่าน้ำหนัก ๑๐ คะแนน)

ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนัก (คะแนน)
๑๑	ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	๕
๑๒	ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	๕

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๒ คะแนน และพัฒนาการ ๓ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา มีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาและ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา โดยการดำเนินงานเกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม อาจมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

๑. เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ (๒ คะแนน)

พิจารณาจากการดำเนินโครงการพิเศษที่สถานศึกษากำหนดเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

๑. มีการดำเนินการโครงการพิเศษ อย่างน้อย ๑ โครงการ
๒. มีการดำเนินงานตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)
๓. บรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐
๔. ผู้เรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีส่วนร่วมในโครงการพิเศษ

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน
ปฏิบัติ ได้อย่างมี คุณภาพ ๑ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมี คุณภาพ ๒ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมี คุณภาพ ๓ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมี คุณภาพ ๔ ข้อ

การคิดคะแนนถ่วงน้ำหนัก

$\frac{\text{คะแนนที่ได้}}{๔}$	X ๒	= คะแนนถ่วงน้ำหนัก ตามเกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ
--------------------------------	-----	--

๒. เกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ (๓ คะแนน)

พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาที่ดีขึ้นในการแก้ปัญหา เช่น ปัญหาผู้เรียนที่ด้อยโอกาส ปัญหาผู้เรียนขาดสารอาหาร ปัญหาท้องอืด ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น การส่งเสริมการศึกษา ต่อหรือประกอบอาชีพตามศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างการจัดการ เรียนรู้ การบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
๑	ร้อยละ ๕๐ - ๗๔ ของปัญหาที่สถานศึกษานำไปแก้ไข มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
๒	ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป ของปัญหาที่สถานศึกษานำไปแก้ไข มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
๓	โครงการอย่างน้อย ๑ โครงการของสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างของการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. โครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินงาน รวมทั้งความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรม
๒. รายงานการประชุมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง
๓. รายงานสรุปผลโครงการทุกโครงการ พร้อมแบบประเมินผลโครงการ
๔. หลักฐาน เอกสาร ข้อมูลที่แสดงถึงการปฏิบัติ
๕. หลักฐาน เอกสาร ข้อมูลที่แสดงถึงการเกิดผลกระทบที่เกิดประโยชน์ สร้างคุณค่าต่อสถานศึกษา และ/หรือชุมชนรอบสถานศึกษา และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติต่อไป
๖. ผลการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์การให้คะแนนรวมตัวบ่งชี้ที่ ๑๑

คะแนนรวมของตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ =

คะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ +
คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาพัฒนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

น้ำหนัก ๕ คะแนน (เชิงคุณภาพ ๕ คะแนน)

คำอธิบาย

ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๑) หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สมศ. และ/หรือ หน่วยงานสนับสนุน เช่น สำนักงบประมาณ สถานประกอบการ เป็นต้น โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องยกระดับมาตรฐาน คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง ไม่ได้รับการรับรอง

๒. กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องรักษามาตรฐาน คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองได้รับการรับรองและมีผลการประเมินในระดับดีและดีมาก

๓. กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองได้รับการรับรองและมีผลการประเมินในระดับดีมาก

เกณฑ์การพิจารณาเชิงคุณภาพ

พิจารณาจากผลการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการดำเนินงานประจำปี ตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามกลุ่มสถานศึกษา ดังนี้

๑. มีแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพตามกลุ่มสถานศึกษาข้างต้น โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง และผลการประเมินคุณภาพภายใน (กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่เคยได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองให้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัด)

๒. มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานสนับสนุน ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์

๓. มีการดำเนินงานตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)

๔. ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๕. มีผลกระทบต่อคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๑)

เกณฑ์การให้คะแนน

๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน	๔ คะแนน	๕ คะแนน
ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ ๑ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ ๒ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ ๓ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ ๔ ข้อ	ปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ ๕ ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. โครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินงาน รวมทั้งความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้
๒. รายงานการประชุมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง
๓. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
๔. เอกสาร หลักฐาน ข้อมูลที่แสดงถึงการดำเนินงานตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)
๕. เอกสาร หลักฐาน ข้อมูลที่แสดงถึงผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาของสถานศึกษา
๖. ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓

การรับรองมาตรฐาน

ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการกำหนดการพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานสถานศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๓.๑ การรับรองมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การรับรองมาตรฐานของสถานศึกษากรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะพิจารณาข้อมูลจากการประเมินตัวบ่งชี้ที่เชื่อมโยงไปสู่การรับรองมาตรฐานของสถานศึกษาดังนี้

๑) การให้คะแนนรายตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน ๘ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๘๐ คะแนน (ตัวบ่งชี้ที่ ๑ – ๔ และตัวบ่งชี้ที่ ๖ มีค่าน้ำหนัก ๑๐ คะแนนตัวบ่งชี้ที่ ๕ มีค่าน้ำหนัก ๒๐ คะแนน และตัวบ่งชี้ที่ ๗ - ๘ มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน) ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๑๐ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน) และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีจำนวน ๒ ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักรวม ๑๐ คะแนน (แต่ละตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน)

๒) การคำนวณผลการประเมิน

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นนำเสนอโดยคำนวณผลเป็นรายตัวบ่งชี้และแยกตามแต่ละประเภทของตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ ในการคำนวณทศนิยมใช้ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง หากทศนิยมตำแหน่งที่สามมีค่าตั้งแต่ .๐๐๕ ขึ้นไปให้ปัดขึ้น และนำเสนอผลการประเมินในภาพรวมเพื่อใช้พิจารณาตัดสินผลและรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา ดังรายละเอียดตามตาราง

กลุ่มตัวบ่งชี้	จำนวนตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม
ตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๘	๘๐
ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๒	๑๐
ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	๒	๑๐
ภาพรวม	๑๒	๑๐๐

๓) การรับรองมาตรฐานของสถานศึกษา

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) จะต้องมีการประเมิน ดังนี้

- (๑) มีผลรวมคะแนนการประเมินคุณภาพภายนอกระดับสถานศึกษา ตั้งแต่ ๘๐.๐๐ คะแนนขึ้นไป
- (๒) มีตัวบ่งชี้อย่างน้อย ๑๐ ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด ๑๒ ตัวบ่งชี้ ที่มีระดับคุณภาพแต่ละตัวบ่งชี้ ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป
- (๓) ต้องไม่มีตัวบ่งชี้ใดอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง หรือ ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

๓.๒ การประเมินตามโครงการ “๑ ช่วย ๙”

เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและเพิ่มพูนศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องสู่ ความเป็นเลิศ จึงมีแนวทางการประเมินสถานศึกษาตามโครงการ “๑ ช่วย ๙” เพื่อสร้างความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

หลักการ “๑ ช่วย ๙” (๑ สถานศึกษา ช่วย ๙ สถานศึกษา)

สถานศึกษาที่สมัครเป็นแกนนำในการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนาอีก ๙ แห่ง มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ดีขึ้นกว่าการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓)

เงื่อนไข

- ๑) เป็นการเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจของสถานศึกษา และสถานศึกษาเป็นผู้เสนอขอเข้าร่วมโครงการเอง
- ๒) เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา และระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการได้เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คือสถานศึกษาแกนนำ หรือสถานศึกษาเครือข่ายการพัฒนา
- ๓) สถานศึกษาแกนนำจะต้องลงนามความร่วมมือกับ สมศ. ในการพัฒนาสถานศึกษาเครือข่ายการพัฒนาอย่างน้อย ๙ แห่ง และสถานศึกษาเครือข่ายการพัฒนาจะต้องลงนามความร่วมมือกับสถานศึกษาแกนนำ

คุณสมบัติของสถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการ

๑) สถานศึกษาแกนนำหรือเรียกโดยย่อว่า สถานศึกษาที่เป็น “๑” สถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการในกลุ่มนี้จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๑.๑ ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจาก สมศ. และมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๓) ในภาพรวมระดับดีมากเท่านั้น หรือ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกกรอบสาม ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ มีผลการประเมินในภาพรวมระดับดีมากและได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจาก สมศ.

๑.๒ ในกรณีเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลายระดับ เช่น สถานศึกษาเดียวกันจัดการศึกษา
ปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องมีการประเมินดีมากและได้รับการรับรองทุกระดับการศึกษา

๒) สถานศึกษาเครือข่ายการพัฒนา หรือเรียกโดยย่อว่า สถานศึกษาที่เป็น “๙” เป็นสถานศึกษาที่มี
ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสอง ต่ำกว่าระดับดีมาก กล่าวคือ

กรณีที่ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องมีการประเมินในระดับดี พอใช้ หรือ
ปรับปรุง

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือด้านการอาชีวศึกษา จะต้องมีการประเมินใน
ระดับดี พอใช้ ควรปรับปรุง หรือต้องปรับปรุง

หลักเกณฑ์สำคัญ

๑) สถานศึกษาแกนนำในโครงการ “๑ ช่วย ๙” จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสามตาม
มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา ตามกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกสาม

๒) สถานศึกษาเครือข่ายการพัฒนา จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสาม ตามกรอบการ
ประเมินคุณภาพภายนอกสามเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่นๆ

๓) สถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาของสถานศึกษาในโครงการ “๑ ช่วย ๙” นั้น อาจเป็น
สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกัน หรือต่างระดับกันก็ได้ เช่น สถานศึกษาในโครงการ “๑
ช่วย ๙” มีสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาเป็นศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน ๒ แห่ง และเป็นสถานศึกษาที่จัด
การศึกษาในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน ๗ แห่ง หรือสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอาจมี
สถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาที่เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือขั้นพื้นฐานก็ได้ เป็นต้น โดยจะ
ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่กันก็ได้

อาจนำสถานศึกษาที่มีเจ้าของเดียวกันกับสถานศึกษาแกนนำให้เป็นสถานศึกษาเครือข่ายการ
พัฒนาได้ กรณีนี้สถานศึกษาแกนนำแต่ละแห่งจะมีสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาเช่นนี้ได้ไม่เกิน ๒ แห่ง
ขั้นตอนของโครงการ

๑) สถานศึกษาที่มีความประสงค์จะเป็นสถานศึกษาแกนนำในการพัฒนาหรือเรียกว่าสถานศึกษาที่
เป็น “๑” ต้องแสดงความจำนงต่อ สมศ. โดยตรง และจัดทำข้อเสนอโครงการให้ สมศ. ทราบล่วงหน้าก่อน
เริ่มดำเนินการอย่างน้อย ๖ เดือน หรือ ๑ ภาคการศึกษา พร้อมด้วยข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่
เกี่ยวข้อง เช่น แจงรายชื่อสถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายพัฒนา จำนวน ๙ แห่ง พร้อมแผนการพัฒนา
สถานศึกษา สถานศึกษาที่เป็น “๙” และระยะเวลาที่ใช้เพื่อการพัฒนา เป็นต้น เพื่อให้ สมศ. ได้จัดกลุ่ม
สถานศึกษาและเตรียมการประเมิน “๑ ช่วย ๙”

๒) คณะกรรมการบริหาร สมศ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ
วิชาการหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(กพพ.) คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา (กพศ.)
คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กพอ.)

ก) สมศ. แจกผลการพิจารณาแก่สถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการ

ค) สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานและรายละเอียดโครงการตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก สมศ.

ง) สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและการประเมินตามโครงการ “๑ ช่วย ๙”

จ) ประกาศผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและการผลประเมินตามโครงการ “๑ ช่วย ๙”

ฉ) สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินตามโครงการ “๑ ช่วย ๙” จะได้รับประติมากรรมคุณภาพ เพื่อ แสดง ณ สถานศึกษา

ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและศักยภาพของสถานศึกษาเครือข่ายการพัฒนาของ สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินตามโครงการ “๑ ช่วย ๙” จะต้องแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่ได้ ดำเนินการร่วมกันจริง การพัฒนาที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์หรือเป็นไปตามแผนการพัฒนาที่สถานศึกษาที่ ขอรับการประเมินเป็นผู้ริเริ่ม ร่วมดำเนินการ และกำกับติดตามตลอดระยะเวลาที่กำหนด จนเกิดผลต่อการ พัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู ผู้บริหาร และพัฒนาสถานศึกษาโดยรวมจนเกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริง และ สถานศึกษาทั้ง ๙ แห่งมีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศต่อไปได้แม้จะไม่มี สถานศึกษาหลักเป็นผู้ดูแล

๓.๓ เงื่อนไขและกรอบระยะเวลาในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

๑) การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) กำหนดเสร็จสิ้นภายในวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ สำหรับสถานศึกษาที่ต้องได้รับการประเมินใหม่ตามข้อ ๔๐ ของกฎกระทรวงว่า ด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. ๒๕๕๓ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เท่านั้น หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือหน่วยงาน ต้นสังกัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

๒) กรณีสถานศึกษาไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และ/หรือรับรองแบบมีเงื่อนไข ให้สถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไขโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพส่งให้ต้นสังกัด (พร้อมสำเนาแจ้งมายัง สมศ.) เพื่อพิจารณา อนุมัติภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมิน โดยกำหนดระยะเวลาให้ต้นสังกัดสามารถ ทักท้วงแผนพัฒนานั้นภายในสามสิบวัน หากไม่มีการทักท้วง สถานศึกษาสามารถขอรับการประเมินซ้ำได้ ภายในสองปี นับตั้งแต่วันที่สถานศึกษาส่งแผนพัฒนาไปยังต้นสังกัดและ สมศ. หากสถานศึกษามีได้ ดำเนินการดังกล่าว สำนักงานจะไม่ทำการประเมินซ้ำสำหรับสถานศึกษานั้น และจะรายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ หน่วยงานต้นสังกัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

๓) กรณีสถานศึกษาไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และ/หรือรับรองแบบมีเงื่อนไข และได้รับพิจารณาประเมินซ้ำ จะดำเนินการใน ๒ แนวทาง ดังนี้

(๓.๑) กรณีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในตัวเองหรือประเด็นการพิจารณาเชิงปริมาณ ให้สถานศึกษาจัดส่งเอกสาร หลักฐานที่ผ่านการรับรองโดยหน่วยงานต้นสังกัด มายังสำนักงาน เพื่อพิจารณาปรับผลการประเมิน โดยสำนักงานจะไม่ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลก็ได้

(๓.๒) กรณีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ในตัวเองหรือประเด็นการพิจารณาเชิงคุณภาพ สำนักงานจะลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล เพื่อตรวจสอบก่อนการพิจารณาปรับผลการประเมิน ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนผลการประเมินจะต้องเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่สำนักงานหรือคณะกรรมการบริหาร สมศ. กำหนด

บทที่ ๔

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย ๑) การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก ๒) การเก็บรวบรวมข้อมูล ๓) ขั้นตอนการประเมิน ๔) การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก และ ๕) การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก

ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่ง สมศ. จะคัดเลือกและให้การรับรองหน่วยประเมินที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ สมศ. หน่วยประเมินต้องมีคณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. อย่างน้อยตั้งแต่ ๓๐ คนขึ้นไป รวมทั้งแสดงความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาได้ครบถ้วนตามเงื่อนไขข้อตกลงตามสัญญาที่ทำกับ สมศ. ทั้งนี้ หน่วยประเมินต้องจัดคณะผู้ประเมินภายนอก ซึ่งได้รับการรับรองจาก สมศ. และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการประเมินสถานศึกษานั้นๆ แต่ละคณะจะต้องคัดเลือก ผู้ประเมินภายนอกในคณะของตนเอง จำนวน ๑ คน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน นอกจากนี้ หากสถานศึกษานั้นมีการจัดการศึกษาปฐมวัย หน่วยประเมินจะต้องมีผู้ประเมินภายนอกที่ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยด้วย จำนวนผู้ประเมินภายนอกที่เข้าทำการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา ดังรายละเอียดในตาราง

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนผู้ประเมินภายนอก
สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า ๓๐๑ คน)	๒-๔ คน
สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๓๐๑ – ๑,๐๐๐ คน)	๓-๕ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑,๐๐๑ – ๒,๐๐๐ คน)	๔-๖ คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๒,๐๐๑ คนขึ้นไป)	๕-๗ คน

๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากผู้ประเมินภายนอกต้องตรวจสอบและค้นหาร่องรอย หลักฐาน เพื่อยืนยันการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามสภาพจริง การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำได้หลายวิธี วิธีที่เหมาะสมที่ สมศ. นำเสนอสำหรับการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย ๓ วิธีหลัก ดังนี้

๑) การศึกษาจากเอกสาร แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ รายงานการประเมินตนเอง รายงานประจำปี ของสถานศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้นๆ เอกสารที่รายงานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน เป็นต้น ทั้งนี้อาจรวมถึงป้าย กระดาน แผนที่ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์ ในการศึกษาเอกสารควรมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเอกสารอย่างระมัดระวังและควรศึกษาอย่าง มีวิจรณ์ญาณและอย่างมีจิตวิพากษ์และมีการเปรียบเทียบข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่นิยมใช้กัน คือ การอ่าน เช่น ศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง รายงานการประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม ป้ายประกาศ เป็นต้น ถ้าแหล่งข้อมูล เอกสารเป็นในรูปแบบอื่น เช่น ถ้าเป็นแผนที่ให้เก็บข้อมูลโดยการอ่านและการดู ถ้าเป็นวีซีดีให้เก็บข้อมูลโดยการดู และการฟัง ถ้าเป็นเทปบันทึกเสียง ให้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการฟัง เป็นต้น

๒) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ประเมินภายนอกดำเนินการสอบถามจากบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และบันทึกผลการสัมภาษณ์ บุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น ถ้าแหล่งข้อมูลมีจำนวนมาก คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องพิจารณาว่าจะเลือกรูปแบบเก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งใด จึงจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ทั้งนี้การรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์มีหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

๓) การสังเกต เป็นวิธีเก็บข้อมูลโดยตรงจากปฏิบัติการท่าทางของกลุ่มเป้าหมาย หรือเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่ง และจดบันทึกไว้โดยไม่มีการสัมภาษณ์ เช่น แหล่งข้อมูลด้านกายภาพของสถานศึกษา แหล่งข้อมูลทางสังคมรอบๆ สถานศึกษา หรืออาจจะเป็น การสังเกตการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นต้น โดยแหล่งข้อมูลประเภทนี้ คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถเก็บรวบรวมได้ในระยะเวลาอันสั้นในช่วงของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ทั้งนี้ก่อนที่จะเข้าทำการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกจะต้องทำแบบสังเกตไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องสังเกตอะไรบ้าง สังเกตที่ไหน ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตทำได้รวดเร็วขึ้น

๔.๓ ขั้นตอนการประเมิน

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยขั้นตอนการประเมิน ๓ ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม ทั้ง ๓ ขั้นตอนมีความสำคัญและมีความเชื่อมโยงกันซึ่งจะส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	คำอธิบาย
๑	คณะผู้ประเมินภายนอก	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> ประธาน คณะผู้ประเมินภายนอก เรียกประชุมเพื่อมอบหมาย งานให้ ผู้ประเมินภายนอก </div>	๑. ประธานคณะผู้ประเมินภายนอกประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการ พร้อมมอบหมายงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนได้รับทราบเพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ SAR ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการวิเคราะห์ SAR หรือรายงานประจำปี ตามที่ได้รับมอบหมายพร้อมสรุปประเด็นการพิจารณา เพื่อส่งมอบให้เลขานุการคณะผู้ประเมินภายนอกนำไปดำเนินการจัดเตรียมการประชุมเตรียมความพร้อมต่อไป
๒	คณะผู้ประเมินภายนอก	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> คณะผู้ประเมินภายนอก จัดการประชุมเพื่อวางแผน เตรียมการกำหนดการตรวจ เยี่ยม </div>	คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันวางแผนการตรวจเยี่ยมและการประเมิน กำหนดตารางการปฏิบัติงาน และมอบหมายภาระงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนอย่างชัดเจน และนัดหมายวันที่จะไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
๓	คณะผู้ประเมินภายนอก	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> แจ้งสถานศึกษาเพื่อเตรียม ความพร้อม รับการประเมิน </div>	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกแจ้งสถานศึกษาก่อนเข้าประเมินไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์* ๒. สถานศึกษารับการประสานจากคณะผู้ประเมินภายนอกเตรียมเอกสารหลักฐาน และความพร้อมรับการประเมิน

หมายเหตุ * สถานศึกษาสามารถทำการทักท้วงคณะผู้ประเมินภายนอก โดยทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเสนอคณะกรรมการฯ สมศ. พิจารณาและผลการพิจารณาถือเป็นข้อสิ้นสุด

ขั้นตอนที่ ๒ ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	คำอธิบาย
๑	คณะผู้ประเมินภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกเดินทางไปสถานศึกษา	คณะผู้ประเมินภายนอกเดินทางไปยังสถานศึกษาตามกำหนดวัน เวลาที่ได้นัดหมายกับสถานศึกษา ซึ่งเวลาการประเมินสถานศึกษาหนึ่งๆ มีกำหนดระยะเวลา ๓ วัน
๒	คณะผู้ประเมินภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมินพร้อมแนวทางการประเมิน	ในวันแรก คณะผู้ประเมินภายนอกจัดประชุมชี้แจงแก่คณะผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อให้ทราบกระบวนการและวัตถุประสงค์ของการประเมิน รวมทั้งแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปฏิบัติตนของศึกษาระหว่างการตรวจเยี่ยมและ สถานศึกษาเตรียมเอกสารหลักฐาน และความพร้อมรับการประเมิน
๓	คณะผู้ประเมินภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการประเมินตามที่ได้รับมอบหมาย	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกทำการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามขอบข่ายและประเด็นที่กำหนดไว้ ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกนำข้อค้นพบหรือข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาอภิปรายร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ผลการประเมิน
๔	คณะผู้ประเมินภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอข้อสังเกตและสรุปผลการประเมิน	คณะผู้ประเมินภายนอกนำเสนอข้อสังเกตด้วยวาจาต่อองค์ประชุมของสถานศึกษา** เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่างๆ และให้โอกาสสถานศึกษาชี้แจงในกรณีที่สถานศึกษาเห็นว่าข้อสังเกตยังไม่ถูกต้องไม่ชัดเจนหรือไม่ครอบคลุมบางประเด็น แล้วสรุปผลการประเมินเพื่อนำข้อมูลไปเขียนรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

หมายเหตุ ** ในการรับฟังผลประเมินด้วยวาจา สถานศึกษาต้องจัดให้มีองค์ประชุม ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครอง ตลอดจนผู้แทนชุมชน

ขั้นตอนที่ ๓ หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	คำอธิบาย
๑	คณะผู้ประเมินภายนอก	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> คณะผู้ประเมินภายนอกจัดทำ(ร่าง) รายงานผลการประเมินเพื่อส่งให้สถานศึกษาพิจารณา </div>	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันจัดทำ(ร่าง) รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาจากข้อมูลหลักฐานต่างๆ ทั้งหมดที่รวบรวมได้ ตามกรอบของ สมศ. ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอ (ร่าง) รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกต่อสถานศึกษาภายใน ๒๐ วัน นับจากวันสุดท้ายของการตรวจประเมินฯ เพื่อให้สถานศึกษาพิจารณารับรอง (ร่าง) รายงานการประเมินฯ ๓. สถานศึกษาได้รับ (ร่าง) รายงานผลการประเมินและพิจารณารับรอง (ร่าง) รายงานผลการประเมิน ภายใน ๒๐ วัน นับจากวันที่ได้รับ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวจะถือว่าสถานศึกษายอมรับ (ร่าง) รายงานผลการประเมินโดยไม่มีข้อโต้แย้ง
๒	สมศ./คณะผู้ประเมินภายนอก	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่ง (ร่าง) รายงานผลการประเมินให้ผู้ประเมินอภิमानภายนอก </div>	๑. คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่ง (ร่าง) รายงานผลการประเมิน ที่ได้รับการรับรองจากสถานศึกษาให้ผู้ประเมินอภิमानภายนอกตรวจอ่าน ๒. คณะผู้ประเมินภายนอกปรับแก้รายงานผลการประเมิน ตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินอภิमानภายนอก พร้อมจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์มายัง สมศ.
๓	สมศ.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> สมศ. พิจารณารับรองรายงานและพิจารณารับรองมาตรฐานสถานศึกษา </div>	สมศ. พิจารณารับรองมาตรฐานพร้อมจัดส่งสถานศึกษาและต้นสังกัด
๔	สมศ.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> สมศ. รายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี </div>	๑. สมศ. จัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ๒. ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดให้ สมศ. จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

๔.๔ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก

ในระหว่างและภายหลังการประเมินสถานศึกษาของคณะผู้ประเมินภายนอก สมศ. จะดำเนินการกำกับดูแลคุณภาพ และประเมินผลงานของคณะผู้ประเมินภายนอก โดยอาศัยทั้งข้อมูลย้อนกลับจากสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่าผู้ประเมินภายนอกได้ปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของ สมศ. หรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้ประเมินภายนอกจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่งมายัง สมศ.

๔.๕ การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา

การติดตามผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษาให้พิจารณาจากรายงานประจำปีที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก โดยคณะผู้ประเมินภายนอกที่ สมศ. รับรอง รวมทั้งการติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนประสาน เชื่อมโยงกับหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก นอกจากนี้ยังติดตามตรวจสอบวิจัยกรณีตัวอย่างว่าสถานศึกษานั้นๆ ได้ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๔๓

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นเรียกว่า “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)” เรียกโดยย่อว่า “สมศ.”

มาตรา ๖ ให้สำนักงานมีที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๗ ให้สำนักงานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

(๑) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

(๒) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

(๓) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก

(๔) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเองก็ได้

(๕) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา ๙ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ ให้สำนักงานมีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน

- (๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
- (๔) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการประเมินคุณภาพการศึกษา
- (๕) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการของ สำนักงาน
- (๖) มอบให้บุคคลทำกิจการที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๗) ให้ประกาศนียบัตร หนังสือรับรอง และเครื่องหมายวิทยฐานะในกิจกรรมที่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน และตาม คณะกรรมการมอบหมาย

ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

หมวด ๓

การประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๓๗ การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(๒) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความจริงและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

(๓) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

(๖) ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อ ๓๘ ในการประกันคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

(๒) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา

(๓) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(๔) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำการประเมินคุณภาพภายนอกจากมาตรฐานอื่นเพิ่มเติมจากมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานประกาศกำหนดมาตรฐานอื่นได้โดยใช้ความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ข้อ ๓๙ วิธีการในการประกันคุณภาพภายนอกให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงว่า ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผลที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแก่

หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษานั้น และให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขโดยจัดแผนพัฒนาคุณภาพและ
ดำเนินการตามแผน เพื่อขอรับการประเมินใหม่ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินครั้งแรก

ให้สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวันนับ
แต่วันที่ receivingแจ้งผลการประเมินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ ให้
สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เพื่อแสดงความเชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา ของชาติ	มาตรฐาน ตามกฎกระทรวงฯ	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการ (ประกอบด้วย ๑๕ มาตรฐาน)	มาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสาม (ประกอบด้วย ๑๒ ตัวบ่งชี้หลัก)
<p>มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของ คนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก</p>	<p>ผลการจัดการศึกษา</p>	<p>ด้านคุณภาพผู้เรียน (๖ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมี มีสุนทรียภาพ</p> <p>มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์</p> <p>มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด อย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล</p> <p>มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ที่จำเป็นตามหลักสูตร</p> <p>มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต</p> <p>ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (๑ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๔ การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และ จุดเน้นที่กำหนดขึ้น</p> <p>ด้านมาตรการส่งเสริม (๑ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๕ การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อ พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น</p>	<p>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๕ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๓ ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๔ ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๕ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน</p> <p>ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (๒ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๙ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและ จุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ ของสถานศึกษา</p> <p>กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (๑ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ ผลการดำเนินการโครงการ พิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของ สถานศึกษา</p>
<p>มาตรฐานที่ ๒ แนวการจัด การศึกษา</p>	<p>การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ</p>	<p>ด้านการจัดการศึกษา (๑ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๗ ครูปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผล</p>	<p>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๑ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๖ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>
<p>มาตรฐานที่ ๓ แนวการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ /สังคมแห่งความรู้</p>	<p>การบริหารจัดการ</p>	<p>ด้านการจัดการศึกษา (๔ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๘ ผู้บริหารปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล</p>	<p>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๑ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหาร จัดการและการพัฒนาสถานศึกษา</p>

มาตรฐานการศึกษา ของชาติ	มาตรฐาน ตามกฎกระทรวงฯ	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการ (ประกอบด้วย ๑๕ มาตรฐาน)	มาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสาม (ประกอบด้วย ๑๒ ตัวบ่งชี้หลัก)
		<p>มาตรฐานที่ ๙ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหาร ชุมชนปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๐ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนา คุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัด สภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ</p> <p>ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (๑ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้</p>	<p>ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (๑ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับ แนวทางการปฏิรูปการศึกษา</p>
	การประกัน คุณภาพภายใน	<p>ด้านการจัดการศึกษา (๑ มาตรฐาน)</p> <p>มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่ กำหนดในกฎกระทรวงฯ</p>	<p>ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๑ ตัวบ่งชี้หลัก)</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ ๘ พัฒนาการของการประกัน คุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและ ต้นสังกัด</p>

ภาคผนวก ง

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๑)

การปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยศึกษาประเด็นปัญหาหลักในการศึกษาและการเรียนรู้ที่ยืดโยงกัน และเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงจุดใดจุดหนึ่งที่แยกจากกันตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทยยุคใหม่ ปรับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครูยุคใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู คณาจารย์ และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพคล่องตัว เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการนี้จำเป็นต้องมีกลไกหรือหน่วยงานที่วิเคราะห์ปัญหาของระบบการศึกษาและเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ฯลฯ ของประเทศ และเสนอแนวทางปฏิรูประบบอย่างเป็นขั้นตอน โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนได้สี่ประการหลัก ด้วยกันดังนี้

๑. **พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่** ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง มีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูปดังนี้

๑.๑ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้

เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์จึงควรเร่งดำเนินการ ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) จัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐานสามารถเทียบเคียงกันโดยให้มีการวัดผลระดับชาติในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น และนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนชั้นปีที่เหลือให้เป็นการวัดผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนในระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษาให้มีผลระดับชาติเมื่อจบหลักสูตร

๒) แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

มาตรการ :

๔) พัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ และมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

๕) จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลทุกระดับและประเภทการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งจัดบริการการศึกษาและเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีความสามารถและศักยภาพพิเศษด้านต่าง ๆ

๖) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทและสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อนำผลมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๗) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษา ให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ ทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพ เป็นกำลังคนฐานความรู้ ช่างเทคนิคที่มีฝีมือ และนักเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญ มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนลักษณะนิสัยการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

๘) ปฏิรูปอุดมศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ สนับสนุนการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจที่เป็นจุดเน้นตามความเชี่ยวชาญ และสร้างเครือข่ายระหว่างกัน รวมทั้งเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและสังคมการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตลอดจนพัฒนาการศึกษาศิลปศาสตร์ (Liberal arts education) ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ กำจัดการปลอมแปลงคุณวุฒิและการซื้อปริญญาบัตร โดยมีมาตรการลงโทษทั้งบุคคลและสถาบันที่เกี่ยวข้อง

๙) ส่งเสริมการอนุรักษ์ และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากลเป็นภาษาที่สองตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ภาษาที่สนใจ เป็นต้น

๑๐) พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยในการศึกษาเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนที่มีครูแนะนำและด้วยตนเอง

๑.๒ ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ ความสามารถ มาตรการหลัก :

๑) พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework) เพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับ / ประเภทการศึกษาโดยเฉพาะคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ตามมาตรฐานอาชีพและตามความต้องการของผู้จ้างงาน และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะระบบการจ้างงานและกำหนดเงินเดือน / ค่าตอบแทนตามสมรรถนะ เพื่อจูงใจผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

มาตรการ :

๒) จัดการศึกษาและเรียนรู้อาชีวศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติในสัดส่วนมากกว่าทฤษฎีและการเรียนรู้งานอาชีพ ขยายการศึกษาระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา และการฝึกงานให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมการทำงานระหว่างเรียน การพัฒนาระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ทำนองธนาคารหน่วยกิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน

๓) พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม และการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสาขาอาชีพต่างๆ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการ

๔) พัฒนาหลักสูตรฐานวิชาชีพต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะ ความรู้ด้านอาชีพสามารถออกไปประกอบอาชีพได้หากไม่ศึกษาต่อ รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อประกอบอาชีพอิสระ

๕) จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับต้น (ปวช. ๓ ปี) ระดับกลาง (ปวส. ๒ ปี) และระดับเทคโนโลยีเฉพาะทาง (ปริญญาตรี ๒ - ๓ ปี) ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ

๖) สร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาคธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ กับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา

๗) กำหนดทิศทางความต้องการกำลังคน และสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งสมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้กำลังคน สถาบันการศึกษา/ผู้ผลิต

๒. พัฒนาคณาภคครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภวิชาชีพที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพมีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

๒.๑ การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเรียนครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือจัดให้นิสิต/นักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ฝึกประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นต้น

๒) ให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งมีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูและสถาบันผลิตครู

มาตรการ :

๓) วางแผนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

๔) จัดระบบเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู โดยศึกษาวิชาครูเพิ่มเติมตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้อ

๕) พัฒนาระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรสำหรับการอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เชื่อมโยงความสามารถในการสอน และประสบการณ์ในสถานประกอบการ รวมถึงการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ผลผลิตเชิงพาณิชย์

๒.๒ การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู ให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒) เร่งจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๓) พัฒนาครู คณาจารย์ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งให้มีระบบและมาตรการจูงใจให้ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรการศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ :

๔) พัฒนาคณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรด้านอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอน วิจัย และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

๒.๓ การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) คัดสรรครูให้แก่ผู้เรียนโดยลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๒) ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครู โดยพิจารณาจากภาระงานที่ชัดเจนร่วมด้วยและจัดให้มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน

มาตรการ :

๓) แยกบัญชีเงินเดือนและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรการศึกษาออกจากกัน

๓. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท และเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) รมรณรงค์ให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม

มาตรการ :

๒) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้

๓) พัฒนาห้องสมุดชุมชน ให้กระจายอย่างทั่วถึงในลักษณะห้องสมุดที่มีชีวิต

๔) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆที่หลากหลาย มีคุณภาพ และกระจายอย่างทั่วถึง เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๕) ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสังคมเพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆในชุมชน ท้องถิ่น

๔. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side) โดยให้ผู้เรียนเลือกรับบริการ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

๔.๑ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรการหลัก :

๑) ให้มีกลไกขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามศักยภาพความพร้อม

มาตรการ :

๒) ให้มีการกระจายอำนาจตามศักยภาพความพร้อม โดยมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจแบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม รวมทั้งมีแผนส่งเสริมเขตพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและความพร้อม โดยมีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มตามศักยภาพความพร้อม

๓) สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ และสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระ คล่องตัว เป็นสถานศึกษานิติบุคคลเต็มรูป และในระดับอุดมศึกษาให้พัฒนาสู่การเป็นสถาบันของรัฐในกำกับ

๔) พัฒนาภาวะผู้นำบริหารเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำตามช่องทางปกติและกลไกสนับสนุนส่งเสริมด้วยช่องทางพิเศษ มีการกำหนดคุณสมบัติ การเข้าสู่ตำแหน่ง เส้นทางความก้าวหน้า และระบบการจูงใจ

๕) ปรับและพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารูปแบบใหม่ที่เน้นยุทธศาสตร์เชิงวิชาการ โดยลดภาระงานเชิงธุรการและการสั่งการ แต่เน้นการให้คำปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สร้างกลไกการป้องกันการดำเนินการเข้าสู่ตำแหน่งโดยไม่ชอบธรรม

๖) ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและประเภท โดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (area-base) ทั้งระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด พื้นที่พิเศษ เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น ให้มีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด เพื่อประสานและบูรณาการการพัฒนาการศึกษาทุกระดับและประเภท/สังกัดให้เกื้อกูลกัน

๔.๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

มาตรการหลัก :

๑) ทบทวนระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ทั้งวิธีการได้มาของผู้บริหาร และคณะกรรมการต่างๆ องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๒) ปรับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ให้สามารถบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครู และวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม สร้างกลไกการเข้าสู่ตำแหน่งโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

มาตรการ :

๓) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโดยองค์คณะบุคคล ในระดับ/ประเภทต่างๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา และอื่นๆ ให้มีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น ตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา

๔.๓ พัฒนาการบริหารการจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม กำลังแรงงานและผู้สูงอายุมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

มาตรการหลัก :

- ๑) พัฒนาระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย มีระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กำลังแรงงานและผู้สูงอายุ มีโอกาสศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมตามความต้องการ
- ๒) จัดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยเฉพาะกลุ่มประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม และระหว่างหญิงและชาย
- ๓) ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรการ :

- ๔) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส เช่น โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น รวมทั้งการศึกษาของคณะสงฆ์สามัญเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กด้อยโอกาส รวมทั้งพระและสามเณรได้รับการศึกษามากขึ้น
- ๕) ส่งเสริมการจัดวิทยาลัยชุมชน เพื่อให้สามารถเป็นกลไกสนับสนุนพัฒนา เสริมสร้างความเข้มแข็ง และตอบสนองความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น
- ๖) พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ให้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๗) ปรับระบบการวัด ประเมินผลผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางเลือก และระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลาย โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๔ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น จึงกำหนดแนวทางปฏิรูป ดังนี้

๔.๔.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา ให้มากขึ้น

มาตรการหลัก :

๑) สนับสนุน และมีมาตรการจูงใจทั้งด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ในทุกระดับ/ประเภทให้มากขึ้นควบคู่กับการสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร และ/หรือการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่เป็นธรรม เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นการประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐ

๒) ลดบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษาเป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับนโยบาย แผน มาตรฐาน การศึกษา นิเทศ และติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาต้นแบบที่ดี และส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และขยายผล เพื่อให้การจัดการศึกษาและเรียนรู้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับ แนวนโยบายของรัฐ

มาตรการ :

๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา การศึกษาทั้งในระดับชาติท้องถิ่น

๔) สนับสนุนการศึกษาทางเลือก และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ โดยบุคคล ครอบครัว สถาน ประกอบการ องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน ตามความต้องการที่แตกต่าง หลากหลาย โดยให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเอกชน และการศึกษาทางเลือก

๖) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว (พ่อแม่ ผู้ปกครอง) สถาบันศาสนา และ สถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษาการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบหลากหลาย โดยปรับปรุงกลไกรองรับการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ ยืดหยุ่นและมีความคล่องตัว

๗) ส่งเสริมการจัดการศึกษาและเรียนรู้ของสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ทั้งที่เป็น การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกระดับและประเภทการศึกษา ร่วม จัดการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในรูปแบบที่ หลากหลาย

๘) พัฒนาระบบการวัดประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการศึกษาทางเลือก และการศึกษานอกระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

๙) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ สถาบันสังคมอื่น ร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึง

ประสงค์แก่ผู้เรียน การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย

๔.๔.๒ ส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เข้ามาร่วมจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา ตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นในทุกๆระดับ/ประเภทการศึกษามากขึ้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ จึงกำหนดแนวทางปฏิรูป ดังนี้

มาตรการหลัก :

๑) ส่งเสริมให้ อปท. มีบทบาทมากขึ้นทั้งในการจัดการศึกษาและเรียนรู้และการสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญา ทรัพยากร วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของชุมชน

๒) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาของ อปท. รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารครู และบุคลากรการศึกษา อปท. ให้เป็นมืออาชีพ โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการสนับสนุนด้านวิชาการ และกำกับดูแลด้านคุณภาพ มาตรฐานทางวิชาการ

มาตรการ :

๓) จัดทำแผนบูรณาการเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาและกำหนดเป้าหมายผู้เรียนแต่ละระดับ/ประเภท/สังกัดในพื้นที่

๔) ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบาย แผน และทิศทางการพัฒนาการศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาและความเป็นอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษาและท้องถิ่นจัดกลุ่มสถานศึกษาตามความพร้อม

๖) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาของ อปท. ทั้งกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบัน/หน่วยงานอื่นในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุน อปท. สร้างภาคีเครือข่ายด้วยตนเอง

๔.๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

มาตรการหลัก :

๑) ปรับปรุงการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side) โดยให้ผู้เรียนเลือกรับบริการ

๒) วางแผนเป็นขั้นตอนและจัดระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการยุบ เลิก หรือควมรวมสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้การใช้ทรัพยากรการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับอัตราการขยายตัวของประชากรที่มีแนวโน้มลดลง โดยมีมาตรการช่วยเหลือเพื่อไม่ให้ผู้เรียนและครูได้รับผลกระทบ

มาตรการ :

๓) จัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นที่แตกต่างแต่ละพื้นที่/กลุ่ม โดยแยกงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ และส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หรือเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตามความจำเป็นเฉพาะพื้นที่ งบประมาณ ค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียนกลุ่มพิเศษ เช่น ผู้พิการ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น จากงบประมาณปกติ

๔) พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณระหว่างรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ อปท.จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา และเรียนรู้มากขึ้น

๕) พัฒนาระบบการจัดสรรทุนการศึกษาให้เปล่าและทุนกู้ยืม เพื่อเป็นกลไกเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ

๖) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลายจากทุกภาคส่วน โดยปรับกลไกของรัฐให้เอื้อและรองรับ

๗) พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ภาคผนวก จ

ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA)

ภายใต้แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีนั้น ในส่วนที่หนึ่ง ต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการจัดการบริหารภายในสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน/พัฒนา และระยะเวลาพัฒนา มีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในส่วนบุคคล เครื่องมือ และงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

และในส่วนที่สองต้องมีระบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมมิ่ง (Plan - Do - Check - Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

P (Plan) วางระบบ การกำหนดวัตถุประสงค์ และกระบวนการดำเนินงานที่จำเป็น เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน

D (Do) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำกระบวนการไปปฏิบัติ

C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการตรวจสอบ เฝ้าติดตามและวัดกระบวนการตลอดจนการบรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง ปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงสมรรถนะกระบวนการ

ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management: SBM) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ (Decision-Making) เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และใช้หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

(ปรับจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

ภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,

๒๕๕๓.)

ภาคผนวก จ

ขีดจำกัดล่าง

ขีดจำกัดล่าง หมายถึง คะแนนต่ำสุดของคะแนนเฉลี่ยแต่ละชั้นและวิชาในระดับชาติ

วิธีคำนวณ ค่าขีดจำกัดล่าง คำนวณตามสูตร ดังนี้

$$\bar{X} - \frac{(2.58 \times S.D.)}{\sqrt{n}}$$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในวิชาและชั้นที่สอบ O-NET

S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n คือ จำนวนผู้เข้าสอบในแต่ละวิชาและชั้นที่สอบ O-NET

ภาคผนวก ข

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพเป็นการนำผลคะแนนในรายตัวบ่งชี้และในภาพรวมมาเปรียบเทียบ เพื่อพิจารณาระดับคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังรายละเอียดตามตาราง

ช่วงคะแนน (เต็ม ๕ คะแนน)	ระดับคุณภาพ
๔.๕๐ – ๕.๐๐	ดีมาก
๓.๗๕ – ๔.๔๙	ดี
๓.๐๐ – ๓.๗๔	พอใช้
๒.๕๐ – ๒.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๒.๔๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ช่วงคะแนน (เต็ม ๑๐ คะแนน)	ระดับคุณภาพ
๙.๐๐ – ๑๐.๐๐	ดีมาก
๗.๕๐ – ๘.๙๙	ดี
๖.๐๐ – ๗.๔๙	พอใช้
๕.๐๐ – ๕.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๔.๙๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ช่วงคะแนน (เต็ม ๒๐ คะแนน) เฉพาะตัวบ่งชี้ที่ ๕	ระดับคุณภาพ
๑๖.๐๐ – ๒๐.๐๐	ดีมาก
๑๒.๐๐ – ๑๕.๙๙	ดี
๘.๐๐ – ๑๑.๙๙	พอใช้
๔.๐๐ – ๗.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๓.๙๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ช่วงคะแนน (เต็ม ๑๐๐ คะแนน)	ระดับคุณภาพ
๘๐.๐๐ – ๑๐๐.๐๐	ดีมาก
๗๕.๐๐ – ๘๙.๙๙	ดี
๖๐.๐๐ – ๗๔.๙๙	พอใช้
๕๐.๐๐ – ๕๙.๙๙	ต้องปรับปรุง
๐.๐๐ – ๔๙.๙๙	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ภาคผนวก ข

คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.มณฑล สงวนเสริมศรี	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุฒิ บุญยโสภณ	กรรมการ
ดร.มานิต บุญประเสริฐ	กรรมการ
ดร.อมรรวิชัย นาครทรรพ	กรรมการ
ดร.สิริพร บุญญานันต์	กรรมการ
นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร	กรรมการ
นายสมหมาย ปาจรินทร์	กรรมการ
นายอภิชาติ จีระวุฒิ	กรรมการ
นายสมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.มณฑล สงวนเสริมศรี	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.จิระเดช อุ่สวัสดิ์	กรรมการ
ดร.ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นายยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.ประสาท สีปคำ	กรรมการ
ดร.สว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รตะนานุกูล	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

หมายเหตุ

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ (ประธานกรรมการ) (ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ – มกราคม ๒๕๕๔)
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (กรรมการ) (ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ – พฤษภาคม ๒๕๕๔)
ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช (กรรมการ) (ตั้งแต่กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ - ตุลาคม ๒๕๕๔)

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุฒิ บุญยโสภณ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรวุฒิ เกียรติโกมล	กรรมการ
นายเข้มแข็ง สุคนธ์สิงห์	กรรมการ
ดร.นงลักษณ์ ปานเกิดดี	กรรมการ
ดร.ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์	กรรมการ
นายพรชัย มงคลวนิช	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผจญ ชันระชวณะ	กรรมการ
ดร.ศิริพรรณ ชุมนุ่ม	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพงศ์ นิมกุลรัตน์	กรรมการ
ดร.อุทัย ดุลยเกษม	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดร.สมเกียรติ ชอบผล	ประธานกรรมการ
ดร.ดิเรก พรสีมา	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง	กรรมการ
นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร	กรรมการ
หม่อมหลวงปรีดา ดิศกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์อรุณี วิริยะจิตรา	กรรมการ
ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส	กรรมการ
ผู้อำนวยการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)	กรรมการและเลขานุการ

หมายเหตุ

นายสมนึก พิมลเสถียร (ประธานกรรมการ) (ตั้งแต่มีนาคม ๒๕๕๓ – มีนาคม ๒๕๕๔)

รองศาสตราจารย์ฉันทนา ไชยชิต (ประธานกรรมการ) (ตั้งแต่มีนาคม ๒๕๕๔ – กันยายน ๒๕๕๔)

ดร.มานิต บุญประเสริฐ (กรรมการ) (ตั้งแต่เมษายน ๒๕๕๓ – มีนาคม ๒๕๕๕)

ภาคผนวก ฅ

คณะผู้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

นายวิโรจน์ อุณหรัพย์

นางรสนา วิทยา

พระครูสุนทรพิมลศีล

พระมหาอุตร สุทธิญาโณ

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา

ผู้แทนจากกองพุทธศาสนศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา

ผู้แทนจากกองพุทธศาสนศึกษา

ภาคผนวก ญ

คณะผู้จัดทำ

คณะทำงาน	รองผู้อำนวยการ สมศ. (ดร.คมศร วงษ์รักษา) นางสาวภาวดี เจียรนัยกุล นางสาวพรวัลย์ เบญจรัตน์ศิริโชติ นางศิริธร เวียนศิริ นางธัญชนก จอมทรัพย์ นางสาวอมรรัตน์ มีพัฒน์ นางสาวนพวรรณ สุทธศิลป์
หมายเหตุ	นางมณีรัตน์ จันทนา (ตั้งแต่ตุลาคม ๒๕๕๔ – มีนาคม ๒๕๕๕)
จัดทำต้นฉบับ ประสานการจัดพิมพ์	กลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา